

Prima instanță: Judecătoria Nisporeni (jud. M. Ulinici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. D. Manole, Șt. Niță, A. Bostan)

DECIZIE

20 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței:

Judecători:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni împotriva încheierii din 26 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni, Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni împotriva lui Ion Bodrug, Grigore Munteanu cu privire la anularea contractelor de vânzare-cumpărare și încasarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La data de 19 ianuarie 2015, Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni au depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Bodrug solicitând inițial anularea contractului de vânzare-cumpărare nr. 515 din 03 martie 2010 încheiat între Primăria com. Bălănești, reprezentată de Ion Bodrug și Grigore Munteanu.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la data de 03 martie 2012, Serviciul Control Financiar și Revizie al Direcției teritoriale inspectare financiară Ungheni, în baza autorizației nr. 04 din 30 ianuarie 2012, a efectuat inspectarea financiară a procesului de elaborare și executare a bugetului Primăriei com. Bălănești, rl Nisporeni, pe perioada de activitate 01 ianuarie 2009-01 ianuarie 2012.

Menționează că, în perioada supusă inspectării s-a constatat că Ion Bodrug, Primarul com. Bălănești la acel moment, contrar prevederilor legislației în vigoare, în lipsa unor decizii și prin modificarea unor decizii a Consiliului com. Bălănești, rl Nisporeni, a comercializat terenul fondului apelor.

Specifică că, prin modificarea deciziilor nr. 3.7.2 din 29 iunie 2009 și nr. 5.6.1 din 09 octombrie 2009, a schimbat destinația terenului fondului apelor în teren cu destinație agricolă, număr cadastral 6010111419, cu suprafața de 2,5054 ha, care de facto este terenul fondului apelor -bazin acvatic.

Opinează că, prin acțiunile lui Ion Bodrug s-au încălcat prevederile art. 9 alin.(6) al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25 iulie 1997, conform cărora nu sînt supuse vânzării-cumpărării

terenurile fondului apelor, cele destinate rețelelor ingineresti, precum și terenurile de uz public.

Afirmă că, terenul a fost realizat lui Grigore Munteanu ca teren cu destinație agricolă la prețul de 23700, 00 lei, conform contractului de vânzare-cumpărare.

Consideră că, contractul de vânzare-cumpărare a fost încheiat în baza unei erori considerabile exprimată prin falsa reprezentare a naturii actului juridic, conform art. 227 alin.(2) lit. a) Cod civil și prin dol, conform art. 228 Cod civil, exprimat prin comportamentul viclean și dolosiv al pârîului.

La data de 02 martie 2015, Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni a depus o cerere de chemare în judecată concretizată, prin care au solicitat anularea contractului de vânzare-cumpărare nr. 515 din 03 martie 2010 încheiat între Primăria com. Bălănești, reprezentată de Ion Bodrug și Grigore Munteanu, anularea contractului de vânzare-cumpărare nr. 264 din 09 martie 2010 încheiat între Grigore Munteanu și Ion Bodrug și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea din 07 august 2015 a judecătoriei Nisporeni s-a respins ca fiind nefondată și tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni, Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni împotriva lui Ion Bodrug, Grigore Munteanu cu privire la anularea contractelor de vânzare-cumpărare și încasarea cheltuielilor de judecată.

La data de 14 septembrie 2015, Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni a depus cerere de apel solicitînd casarea hotărîrii primei instanțe.

La data de 23 septembrie 2015, Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni a depus cerere de apel solicitînd casarea hotărîrii primei instanțe.

Prin încheierea din 26 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-au restituit Primăriei com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliului comunal Bălănești, rl Nisporeni cererile de apel depuse împotriva hotărîrii din 07 august 2015 a judecătoriei Nisporeni, ca fiind tardive.

La data de 09 februarie 2016, Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni au declarat recurs împotriva încheierii din 26 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd casarea acesteia, repunerea apelului în termen și remiterea pricinii la rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că încheierea contestată contravine circumstanțelor de fapt, deoarece la data de 07 august 2015 a fost pronunțat doar dispozitivul hotărîrii de către instanța de fond.

Menționează că, la data de 07 august 2015 a depus cerere privind eliberarea hotărîrii motivate, care a fost expediată prin intermediul oficiului poștal la data de 18 august 2015 și recepționată de Primăria com. Bălănești la data de 21 august 2015.

Consideră că, apelul depus la data de 14 septembrie 2015 de Primăria com. Bălănești este în termen și nu este tardiv, deoarece legea stipulează expres și imperativ faptul că termenul curge din data cînd a luat cunoștință real de hotărîre și nu din data cînd a fost citită.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea la data de 26 ianuarie 2016, iar recursul a fost declarat de Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliul comunal

Bălănești, rl Nisporeni la data de 09 februarie 2016, ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

Examinînd temeiurile recursului, în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni neîntemeiat și pasibil de a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 26 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-au restituit Primăriei com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliului comunal Bălănești, rl Nisporeni cererile de apel depuse împotriva hotărîrii din 07 august 2015 a judecătoriei Nisporeni, ca fiind tardive (Vol. II, f.d.12-13, Vol. III, 4-5).

În conformitate cu art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul reține că în cererile de apel depuse la data de 14 septembrie 2015 și respectiv la data de 23 septembrie 2015 împotriva hotărîrii din 07 august 2015 a judecătoriei Nisporeni, Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni nu au solicitat repunerea în termen, contrar prevederilor art. 116 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 116 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Astfel, Colegiul consideră corectă aprecierea instanței de apel precum că apelurile au fost declarate de către Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni la data de 14 septembrie 2015 și respectiv la data de 23 septembrie 2015 în afara termenului legal, contrar prevederilor art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, deoarece careva probe care să ateste contrariul nu au fost prezentate.

În contextul dat, Colegiul remarcă ca fiind relevantă constatarea instanței de apel precum că reprezentanții reclamantilor Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni au participat în ședința de judecată a primei instanțe din 07 august 2015, în cadrul căreia s-a pronunțat dispozitivul hotărîrii, cînd au și recepționat copia dispozitivului (Vol. I, f.d.146).

În consecință, Colegiul reține că termenul de apel pentru Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni începe să curgă,

în conformitate cu prevederile art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă în coroborare cu art. 111 alin.(3) Cod de procedură civilă, din ziua imediat următoare zilei pronunțării dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, Colegiul apreciază ca fiind eronat și lipsit de suport juridic argumentul recurentului Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni precum că la caz calcularea termenului de atac curge nu de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, ci de la data când a luat cunoștință de hotărârea motivată.

Mai mult, în conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Astfel, Colegiul consideră justă concluzia instanței de apel precum că Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni au declarat apel în afara termenului legal, deoarece speței date nu îi este aplicabilă calcularea curgerii termenului de apel de la data luării cunoștințe de hotărârea redactată, ci de la data pronunțării acesteia, în condițiile când reprezentanții reclamanților Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni au participat la pronunțarea dispozitivului hotărârii din 07 august 2015 a judecătoriei Nisporeni, recepționându-l la data pronunțării, fapt menționat și supra.

În speță, Colegiul relevă că acțiunile Primăriei com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliului comunal Bălănești, rl Nisporeni nu constituie decît o denegare a acestora de a-și executa obligațiile procedurale în realizarea drepturilor, rezultînd din prevederile art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În consecință, Colegiul consideră justă concluzia instanței de apel privind restituirea cererilor de apel Primăriei com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliului comunal Bălănești, rl Nisporeni ca fiind depuse în afara termenului legal, în condițiile când apelanții/recurenții la depunerea cererilor de apel nu au solicitat repunerea în termen și nu au justificat omiterea acestuia.

Colegiul reliefă că apelanții/recurenții nu au dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor lor, ca ulterior să invoce netemeinicia încheierii privind restituirea cererilor de apel depuse tardiv, în condițiile când personal nu au intenționat să-și realizeze drepturile și să-și asume obligații.

Colegiul reiterează că omiterea termenului de contestare a hotărârii primei instanțe nu este decît o eludare a apelanților/recurenților de a beneficia de drepturile lor, garantate atît de legislația națională, cît și cea internațională.

Prin urmare, instanța de recurs decelează că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererilor de apel, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, în conformitate cu art. 27 Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rînd a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus

judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare. Instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

În această ordine de idei, Colegiul reține că argumentele invocate în cererile de recurs, indică direct la nerespectarea de apelanți/recurenți a drepturilor lor procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea privind restituirea Primăriei com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliului comunal Bălănești, rl Nisporeni a cererii de apel, este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, iar argumentele invocate de Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni, cu menținerea încheierii din 26 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni și Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni.

Se menține încheierea din 26 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de cererea de chemare în judecată depusă de Primăria com. Bălănești, rl Nisporeni, Consiliul comunal Bălănești, rl Nisporeni împotriva lui Ion Bodrug, Grigore Munteanu cu privire la anularea contractelor de vânzare-cumpărare și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală